

CUMHURBAŞKANI KARARI

**Karar Sayısı: 4874**

Ekli “Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Karar”ın yürürlüğe konulmasına, 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunun 2 nci ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 16 ncı ve 172 nci maddeleri ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 444 üncü ve 447 nci maddeleri gereğince karar verilmiştir.

2 Aralık 2021

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

SINIR TİCARETİNİN DÜZENLENMESİNE İLİŞKİN KARAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kararın amacı; ülkemizin Doğu ve Güneydoğu Anadolu coğrafi bölgelerine kara sınırı bulunan komşu ülkeler ile sınır ticareti kapsamında yapılacak ihracat ve ithalata ilişkin kuralların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Karar; Artvin, Ardahan, Kars, Iğdır, Ağrı, Van, Hakkâri, Şırnak, Mardin, Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis ve Hatay sınır illerimizden yapılacak sınır ticaretine ilişkin kuralları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Karar; 14/5/1964 tarihli ve 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanunun 2 nci ve 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 16 ncı ve 172 nci maddeleri ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 444 üncü ve 447 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Kararın uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Ticaret Bakanlığı,
- b) Esnaf: Bu Karar kapsamındaki illerde en az bir yıldır yerleşik olarak faaliyette bulunan ve Esnaf ve Sanatkarlar Siciline kayıtlı olan gerçek kişileri,
- c) İl Değerlendirme Komisyonu: Bu Karar kapsamındaki illerin Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında İl Jandarma Komutanlığı ya da İl Emniyet Müdürlüğü temsilcisi, İl Defterdarı, Gümrük İl Müdürü, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürü, Ticaret İl Müdürü, İl Tarım ve Orman Müdürü, İl Ticaret Odası veya İl Ticaret ve Sanayi Odası ile ilde bulunan Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği temsilcilerinden oluşan komisyonu,
- ç) İthalat değer limiti: Bu Karar kapsamındaki illerde ihtiyaç duyulan tarım ve sanayi ürünlerinin komşu ülkelerden ithalat yoluyla karşılanmasını teminen il bazında belirlenecek yıllık değer limitlerini,
- d) İthalat Uygunluk Belgesi: İlgili gümrük kapısından ve/veya Sınır Ticaret Merkezinden ithalat yapılması için düzenlenen Ek: 1'deki belgeyi,
- e) Mağazalar: Sınır Ticaret Merkezinde faaliyet gösteren mağazaları,
- f) Sınır ticareti: Bu Karar kapsamındaki illerde faaliyet gösteren esnaf ve tacir tarafından bu illerin ihtiyaç duyduğu ürünlerin bir kısmının daha kısa sürede ve düşük maliyetle sınır komşusu ülkelere ithalat yoluyla tedarik edilerek bu Kararda belirtilen illerde piyasaya arz edilmesi ve bu Karar kapsamındaki illerden komşu ülkelere ihracat yapılması suretiyle söz konusu illere ticari ve ekonomik canlılık kazandırılması amacıyla yapılan ticari işlemleri,
- g) Sınır Ticareti Belgesi: Sınır ticareti kapsamında ihracat ve ithalat yapılması ile Sınır Ticaret Merkezinde mağaza kiralınması için düzenlenen Ek: 2'deki belgeyi,
- ğ) Sınır Ticaret Merkezi: Bu Karar kapsamındaki illerle sınır komşusu olan ülkeler ile müşterek sınır hattı üzerinde kurulan ve sınır ticareti yapılabilen mağazaların bulunduğu yerleri,
- h) Tacir: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 12 nci maddesinde düzenlenen, ticari işletme merkezleri bu Karar kapsamındaki illerde olan ve en az bir yıldır faaliyette bulunan gerçek kişiler ile aynı Kanunun 16 ncı maddesinde düzenlenen, şirket merkezleri bu Karar kapsamındaki illerde olan ve en az bir yıldır faaliyette bulunan tüzel

kişileri (vakıf, dernek ve belediyeler ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve bunların kurdukları ya da ortak oldukları şirketler hariç), ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İl Değerlendirme Komisyonu, Sınır Ticareti Belgesi

İl Değerlendirme Komisyonu

MADDE 5- (1) İl Değerlendirme Komisyonu, sınır ticareti kapsamındaki Sınır Ticareti Belgesi ve İthalat Uygunluk Belgesi başvurularını ve bu Karar kapsamındaki ithalat ve ihracata ilişkin diğer konuları değerlendirerek karara bağlar. İl Değerlendirme Komisyonu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılımcıların oy çokluğu ile karar verir. Komisyonunda yer alan temsilciler kendilerini, eşlerini ve üçüncü dereceye kadar kan ve sıhrı hısımlarını ve evlatlıklarını ilgilendiren işlere ilişkin toplantılara katılamazlar ve oy kullanamazlar. İl Değerlendirme Komisyonunun sekretarya hizmetleri İl Ticaret Odası veya İl Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yerine getirilir.

Sınır Ticareti Belgesi

MADDE 6- (1) Esnaf ve tacirin sınır ticareti kapsamında ithalat ve ihracat yapabilmesi ve mağaza kiralayabilmesi için Sınır Ticareti Belgesine sahip olması şarttır.

(2) Sınır Ticareti Belgesi başvuruları İl Ticaret Odası veya İl Ticaret ve Sanayi Odasına yapılır. Başvuruları İl Değerlendirme Komisyonu tarafından uygun görülenlere Valilikçe Sınır Ticareti Belgesi düzenlenir.

(3) Sınır Ticareti Belgesi üç yıl süreyle geçerlidir. Belgenin geçerlik süresinin sona ermesinden önce İl Ticaret Odası veya İl Ticaret ve Sanayi Odasına başvurulması ve talebin İl Değerlendirme Komisyonu tarafından uygun görülmesi halinde, belgenin geçerliliği ilgili Valilikçe vize edilmek suretiyle bir yıllık sürelerle uzatılabilir.

(4) Sınır Ticareti Belgesi hiçbir şekilde devredilemez. Sınır Ticareti Belgesinin devredildiğinin tespiti halinde belge Valilikçe iptal edilir ve ilgili ve/veya ilgilinin sahibi, ortağı veya yöneticisi olduğu firmalar adına bir daha Sınır Ticareti Belgesi düzenlenmez.

(5) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, 7/2/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun, 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunda sayılı suçlardan kesinleşmiş mahkûmiyet kararları bulunan esnaf ve tacir ile bunların sahibi, ortağı veya yöneticisi olduğu firmalara, cezalarını çekmiş ya da affa uğramış dahi olsalar Sınır Ticareti Belgesi düzenlenmez. Belirtilen suçlardan dolayı kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunduğu veya cezasını çekmiş ya da affa uğramış olduğu sonradan tespit edilenlerin sınır ticaretine ilişkin belgeleri Valilikçe iptal edilir ve bu kişilerin yeni talepleri değerlendirmeye alınmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İthalat ve İhracat İşlemleri

İthalat değer limitlerinin tahsisi ve Valiliklere bildirilmesi

MADDE 7- (1) İthalat değer limitleri, her bir komşu ülke için; 75 milyon ABD Doları kadar tarım, 75 milyon ABD Doları kadar sanayi ürünleri olmak üzere yıllık toplam 150 milyon ABD Doları kadardır. Her bir komşu ülke için ithalat değer limiti 150 milyon ABD Dolarından daha az olarak da belirlenebilir. Komşu ülkelerden bu Karar kapsamındaki illere yapılacak ithalata ilişkin sektörel ve toplam ithalat değer limitlerinin tahsisi, söz konusu komşu ülke için

belirlenen ithalat değeri limitinin ilgili sınır illerine nüfusları oranında paylaştırılması suretiyle yapılır. Tahsis edilen ithalat değeri limiti oranları yıl içinde değiştirilemez ve bir sonraki yıla devredilemez.

(2) İthalat değeri limitleri; Bakanlığın koordinasyonunda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Tarım ve Orman Bakanlığı ile yapılacak değerlendirme neticesinde iller bazında tahsis edilerek İthalat Uygunluk Belgelerinin düzenlenmesini teminen, Bakanlık tarafından her yıl Aralık ayının sonuna kadar ilgili Valiliklere bildirilir. Valilikler, Bakanlık tarafından yapılan bildirimini takip eden beş iş günü içinde tahsis edilen ithalat değeri limitlerini İl Ticaret Odası veya İl Ticaret ve Sanayi Odası ile Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği aracılığıyla esnaf ve tacire duyurur.

(3) İl Değerlendirme Komisyonu tarafından her bir ürün için düzenlenmesi uygun görülecek İthalat Uygunluk Belgelerinin toplam değeri, ilgili sınır ili bazında tarım ve sanayi sektörü için belirlenen yıllık ithalat değeri limitinin %5'ini geçemez.

İthalat Uygunluk Belgesi

MADDE 8- (1) Sınır Ticareti Belgesini haiz esnaf ve tacir ile mağaza kiralayanlar tarafından İthalat Uygunluk Belgesine ilişkin başvurular İl Ticaret Odası veya İl Ticaret ve Sanayi Odasına yapılır.

(2) Başvuruları İl Değerlendirme Komisyonu tarafından uygun görülenler adına her bir ürün için ayrı bir İthalat Uygunluk Belgesi, İl Ticaret Odası veya İl Ticaret ve Sanayi Odasına düzenlenir.

(3) İthalat Uygunluk Belgesi; Ticaret İl Müdürü ile İl Ticaret Odası veya İl Ticaret ve Sanayi Odasının en az genel sekreter düzeyindeki yetkilisi tarafından imzalanır ve İl Ticaret Odası veya İl Ticaret ve Sanayi Odası tarafından mühürlenir.

(4) İthalat Uygunluk Belgesinin geçerlik süresi düzenlendiği tarihten itibaren 90 gün olup, bu süre uzatılamaz. Ancak, Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen tarım ürünlerinin ithalatında hasat dönemi ve belge süresinin bir sonraki takvim yılına sarkması durumu da dikkate alınarak bu belge daha kısa süreler için düzenlenebilir.

(5) İthalat Uygunluk Belgesi süresinin bir kısmının tarım ürünleri ile ilgili mevsimsel ithalat kısıtlamaları dönemine girmesi halinde bakiye süre kazanılmış hak teşkil etmez.

(6) İthalat Uygunluk Belgesi hiçbir şekilde devredilemez. İthalat Uygunluk Belgesinin devredildiğinin tespiti halinde ilgilinin İthalat Uygunluk Belgesi Valilikçe iptal edilir ve ilgili ve/veya ilgilinin sahibi, ortağı veya yöneticisi olduğu firmalar adına bir daha İthalat Uygunluk Belgesi düzenlenmez.

(7) İl Değerlendirme Komisyonunun çalışmaları ile İthalat Uygunluk Belgesi düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar ilgili Valiliklerce bu Karar hükümleri dikkate alınarak belirlenir.

İthalat

MADDE 9- (1) Bu Karar kapsamında, esnaf veya tacir ya da mağaza kiralayan tarafından ilgili gümrük kapısı veya Sınır Ticaret Merkezinden 30 gün içerisinde en fazla 75.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirası değerinde eşya ithal edilebilir.

(2) İthalatta tek ve maktu vergi uygulanır. Tek ve maktu vergi; katma değeri vergisi ile özel tüketim vergisi oranları toplamı olarak hesaplanır.

(3) İthalat işlemlerinde, eşyanın ilgili sınır ülkesinde üretildiğine veya imal edildiğine dair ithalatın yapılacağı ülkenin yetkili makamlarınca düzenlenen menşe şahadetnamesi ilgili gümrüklerce aranır. Üçüncü ülke menşeli ürünlerin bu Karar kapsamında ithalatına izin verilmez.

(4) Bu Karar kapsamında ithal edilen ürünler sadece 2 nci maddede belirtilen illerde satılabilir. Bu illerde yerleşik esnaf ve tacire yapılacak satış işlemlerinde, satış faturası ve ilgili nakliye belgeleri düzenlenir. Ürün satış faturası üzerine ilgili İthalat Uygunluk

Belgesinin tarih ve sayısı da kaydedilir.

(5) Tarım ve Orman Bakanlığınca ihtiyaç duyulması halinde, bu Karar kapsamında yapılacak tarım ürünleri ithalatı, ülkemizdeki hasat dönemi dikkate alınarak mevsimsel kısıtlamaya tabi tutulabilir.

İhracat

MADDE 10- (1) Sınır Ticareti Belgesi sahibi esnaf ve tacir (mağaza kiralayanlar dâhil), ilgili gümrük kapısı veya Sınır Ticaret Merkezinden ihracat yapabilir. Bu şekilde ihracı yapılacak eşyanın faturası ile ihracatçı birliğince onaylanmış gümrük beyannamesinin yetkili gümrük idaresine tevdi edilmesi zorunludur.

Sınır ticareti kapsamına girmeyen ürünler

MADDE 11- (1) İhracı ve ithali ilgili mevzuatla yasaklanmış ve ithali belli kurum ve kuruluşlara bırakılmış maddeler; damping ve sübvansiyona karşı önlemler ile korunma önlemlerine tabi ürünler; petrol ve petrol ürünleri ile 29/6/2004 tarihli ve 5201 sayılı Harp Araç ve Gereçleri ile Silâh, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun kapsamında kontrole tabi ürünler; 14/8/1987 tarihli ve 87/12028 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Tekel Dışı Bırakılan Patlayıcı Maddelerle Av Malzemesi ve Benzerlerinin Üretimi, İthali, Taşınması, Saklanması, Depolanması, Satışı, Kullanılması, Yok Edilmesi, Denetlenmesi Usul ve Esaslarına İlişkin Tüzük kapsamındaki sivil kullanım amaçlı patlayıcı maddeler ile amonyum nitrat ve benzeri içerikli patlayıcı yapımında kullanılabilecek maddeler sınır ticaretine konu edilemez.

(2) Bu Karar kapsamında canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin ticareti ile Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından insan, bitki ve hayvan sağlığı açısından risk teşkil ettiği belirlenen ürünlerin ticareti yapılamaz.

Ürün güvenliği ve teknik düzenlemelere uygunluk

MADDE 12- (1) Bu Karar kapsamında ithal ve ihraç edilen ürünler, 28/1/2013 tarihli ve 2013/4284 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararına istinaden yapılan ihracat ve ithalat denetimlerinden muaftır.

(2) Bu Karar kapsamında ithal edilen ürünlerin güvenli olması, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu hükümleri uyarınca ithalatçının sorumluluğundadır. İthal edilen ürünün güvenli olmadığının tespiti halinde ithalatı yapanlar hakkında 7223 sayılı Kanunda yer alan cezai müeyyide uygulanır.

(3) Tarım ve Orman Bakanlığının denetimine tabi ürünlerin bu Karar kapsamında ithalatı genel hükümlere tabidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sınır Ticaretine Yetkili Gümrük Kapıları ve Sınır Ticaret Merkezleri

Sınır ticaretine yetkili gümrük kapıları

MADDE 13- (1) Sınır ticareti, aşağıdaki tabloda gösterilen yetkili gümrük kapıları üzerinden karşılarında belirtilen ülkeyle yapılır.

SIRA NUMARASI	YETKİLİ SINIR İLİ	YETKİLİ GÜMRÜK KAPISI	ÜLKE
1	ARTVİN	SARP	GÜRCİSTAN
2	ARDAHAN	TÜRK GÖZÜ	GÜRCİSTAN
3	ARDAHAN	AKTAŞ	GÜRCİSTAN
4	KARS	DİLUCU	NAHÇIVAN
5	KARS	AKTAŞ	GÜRCİSTAN